

Tirgus apskats

2010. gada 7. jūnijs – 13. jūnijs

Galveno tirgu indeksi apskata nedēļā kopumā pieauga, samazinoties bažām par Eiropas valstu parādu problēmām. Amerikas centrālās bankas vadītājs Bens Bernanke paziņoja, ka notiek ekonomikas atveseļošanās, un šo apgalvojumu apliecināja kopumā pozitīvie ekonomikas dati ASV, Eiropā un Ķīnā. Ne pārāk iepriecinoši bijuši ASV mazumtirdzniecības apjomu dati.

ASV centrālās bankas priekšsēdētājs Bens Bernanke mēģināja nomierināt tirgus dalībniekus, sniedzot pozitīvus komentārus par ASV tautsaimniecības prognozēm. Viņš paziņoja, ka ASV notiek lēna, bet stabila ekonomikas atveseļošanās. Jāatzīmē, ka B. Bernanke minēja, ka redzamas agrīnas pazīmes tam, ka privātais patēriņš sāk aizvietot fiskālās stimulēšanas pasākumu pozitīvo ietekmi. Tāpat viņa izteikumos netika minēts, ka ASV centrālā banka plānotu bāzes procentu likmju palielināšanu.

Minētos apgalvojumus atbalstīja ASV ekonomikas dati, kas liecina par ekonomikas pieauguma pastiprināšanos. ASV mazo uzņēmumu optimisma indekss *NFIB* atkal pieauga, liecinot, ka uzņēmējdarbības apstākļi uzlabojas arī attiecībā uz mazajiem uzņēmumiem, kas līdz šim atpalika no lielajiem uzņēmumiem peļņas un pārdošanas rādītāju uzlabošanās ziņā. Patērētāju optimisma indeksi arī uzrāda uzlabošanos, un Mičiganas Universitātes aprēķinātais patērētāju optimisma indekss sasniedzis augstāko līmeni kopš 2008. gada janvāra.

Mazumtirdzniecības rādītāji tomēr liecina, ka stāvoklis privātā patēriņa ziņā nav tikai vienpusīgi pozitīvs. Salīdzināmo lielveikalu tīklu pārdošanas apjomu indekss *ICSC* pieauga par 3% salīdzinājumā ar pagājušo gadu, taču galvenais ASV mazumtirdzniecības apjomu rādītājs krities par 1,2% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi, jo pavājinājušies būvmateriālu nozares rādītāji. Runājot par budžetu, jaunākās ziņas ir pozitīvas, jo nodokļu ieņēmumi pieauguši par 6% salīdzinājumā ar šo pašu laiku iepriekšējā gadā. Daudzi analītiķi uzskata, ka ir iespējams, ka ASV budžeta deficīta rādītāji šogad nesīs pozitīvus pārsteigumus.

Eiropas Centrālās bankas (ECB) padome nolēma nemainīt bāzes procentu likmi, atstājot to 1,0% līmenī. Tāpat padome nolēma pagarināt trīs mēnešu termiņa kredītlīniju, lai mazinātu finansējuma trūkuma spiedienu starptanku tirgū. Bankas arvien vairāk izmanto ECB depozīta iespēju, jo Eiropas bankās palielinās bažas par darījumu partnera risku (1. attēls).

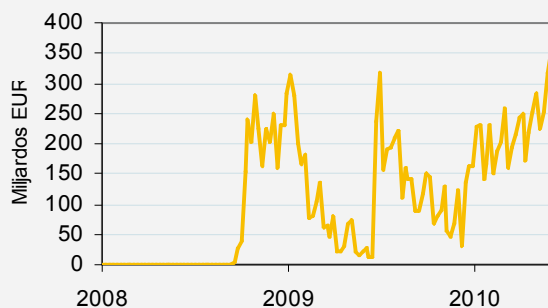
Āzijas ekonomikas dati liecina, ka turpinās spēcīga ekonomikas aktivitāte, jo Ķīnas eksporta apjomi maijā pieauga par 48,5% salīdzinājumā ar to pašu laiku pērn (2. attēls), bet imports – par 48,3%. Rūpnieciskās ražošanas rādītāji nedaudz atpalika no prognozēm, taču absolūtais pieaugums par 16,5% salīdzinājumā ar to pašu periodu iepriekšējā gadā neapšaubāmi ir labs rādītājs. Straujais pieaugums turpinājās arī attiecībā uz ieguldījumiem pamatlīdzekļos pilsētās esošajos uzņēmumos.

Spēcīgo Ķīnas ekonomikas datu ēnas puse bija negatīva politiskā reakcija ASV saistībā ar pazemināto Ķīnas valūtas maiņas kursu. Kopš ekonomikas krīzes sākuma Ķīna ir saglabājusi gandrīz nemainīgu savas valūtas kursu pret ASV dolāru, kas Ķīnas uzņēmumiem nodrošināja priekšrocības salīdzinājumā ar ASV uzņēmumiem. ASV Kongress varētu nākamajos mēnešos veikt pasākumus ar likumu palīdzību, nosakot konkrētiem Ķīnas uzņēmumiem tarifus, kas noteikti palielina risku, ka abu valstu starpā varētu sākties tirdzniecības „karš”. Tomēr ir iespējams, ka Kongress tikai vēlas izdarīt papildu spiedienu uz Ķīnu, un galu galā šādas likuma normas netiks ieviestas.

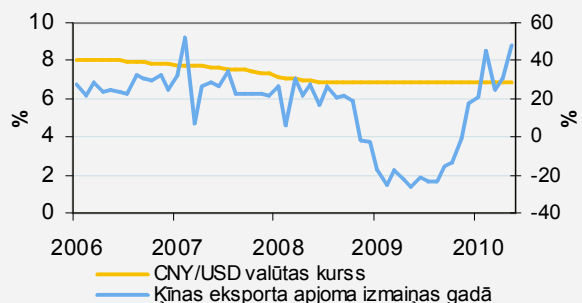
Tā kā Krievijas federālo nodokļu ieņēmumi bijuši pozitīvi pārsteidzoši, Krievijas valdība nolēmusi palielināt valsts budžeta izdevumus 2010. gadā par USD 10,3 miljardiem. Gandrīz puse no palielinājuma tiks izmantota valsts pensiju fondā, lai segtu deficītu, kas radies pēc valsts pensiju ieviešanas palielināšanas. Krievijas finanšu ministrs Aleksejs Kudrins pēdējās nedēļās paziņojis, ka kopējais budžeta deficīts šogad nepārsniegs 5,9%. **Viņš arī prognozēja, ka budžeta izdevumu palielināšana neizraisīs inflācijas tempa kāpumu.** Finanšu ministrija prognozē, ka patēriņa cenu indeksa (PCI) pieaugums šogad nepārsniegs 7%.

Budžeta izdevumu palielināšana, iespējams, daļēji ir reakcija uz Krievijas iedzīvotāju bažām par ekonomikas krīzi. Tas ir acīmredzams, aplūkojot strauji kritušos Krievijas valsts vadītāju reitingus. Krievijas iedzīvotāju, kas uzticas valsts premjerministram Vladimiram Putinam, skaits krities līdz 61%, kas ir zemākais līmenis kopš 2007. gada aprīļa, bet uzticību valsts prezidentam Dmitrijam Medvedevam izteikuši nu jau vairs tikai 51% Krievijas iedzīvotāju.

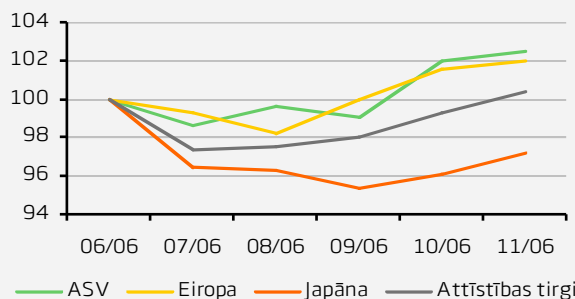
1. attēls. Eiropas Centrālās bankas depozīta iespējas izmantošana sasniegusi neredzēti augstu līmeni

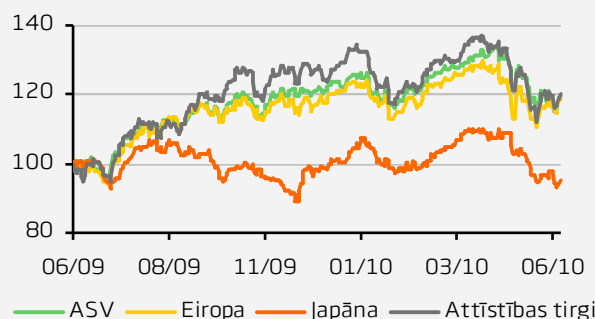
2. attēls. Ķīna, saglabājot savas valūtas maiņas kursu pret ASV dolāru nemainīgu, veicina Ķīnas eksporta apjomus

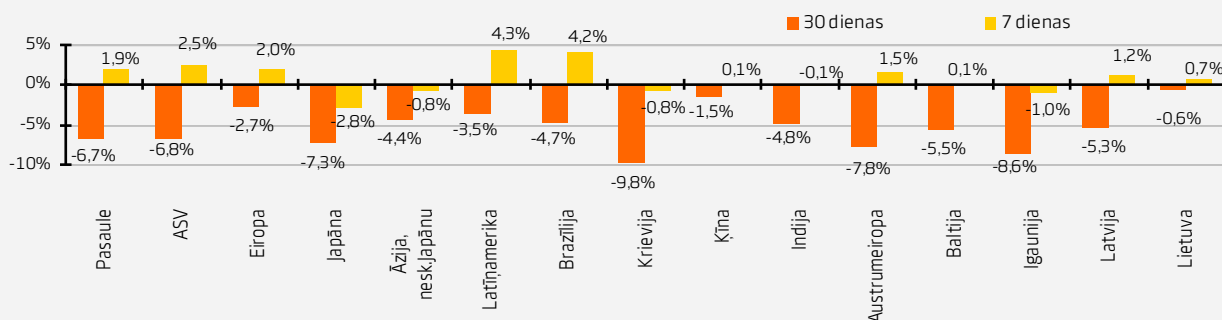
3. attēls. Akciju tirgi pagājušā nedēļā

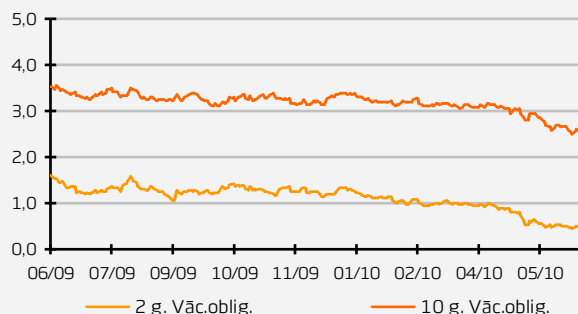
4. attēls. Akciju tirgi pagājušos 12 mēnešos

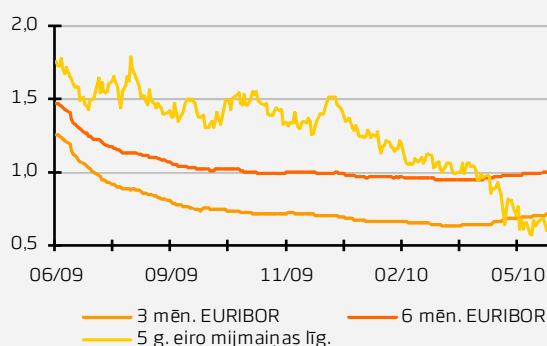
5. attēls. Akciju tirgu rezultāti¹

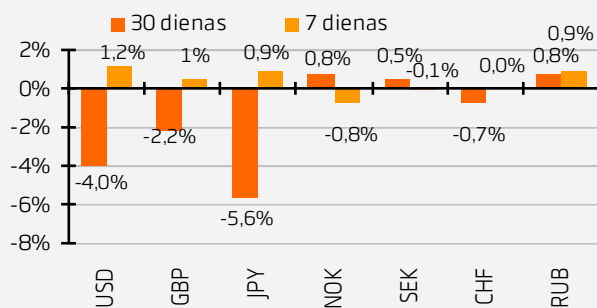
6. attēls. Vācijas valsts obligāciju ienesīgums

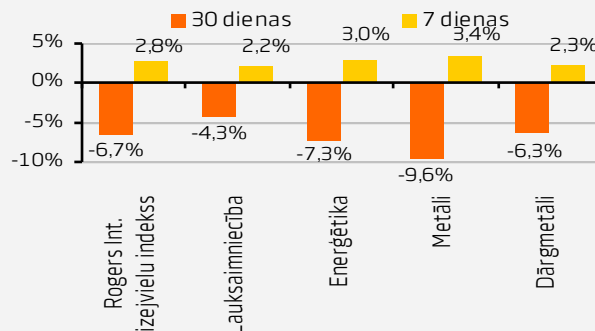
7. attēls. EURIBOR likmes pagājušos 12 mēnešos

8. attēls. EUR kurss pret noteiktām valūtām

9. attēls. Izejvielu indeksu rezultāti

Diagrammu avots: **Bloomberg** (ja nav norādīts cits)

Piezīme: visi ienesīgumi izteikti attiecīgo indeksu valūtās, ja nav norādīts citādi.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai filiāles kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteikti viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu mainīšanās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai.

JĀ ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS DARBĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RISKUS.

¹ Grafikā attēloti attiecīgā reģiona MSCI indeksa rezultāti, kas izteikti ASV dolāros, izņemot Austrumeiropas akcijas (DJ Stoxx EU Enlarged) un Baltijas valstu akcijas (OMX indeksi)